

ศึกษาผลการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Operations of the Office of Academic Resources and Information

Technology of Rajabhat Maha Sarakham University

นวรรตน์ เดชพิมล¹

Nawarat Detpimon¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตามมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 8 ด้าน กลุ่มประชากรที่ศึกษา คือ อาจารย์บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเป็นทั้งกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นักศึกษาภาคปกติ นักศึกษา กศ.บป. นักศึกษาปริญญาโท และนักศึกษาปริญญาเอก มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 535 คน ในปีการศึกษา 2553 โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

การดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มอาจารย์บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด เห็นว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างและการบริหาร ด้านบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์ และด้านการบริการ ส่วนที่เหลืออีก 3 ด้าน เห็นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง แต่กลุ่มนักศึกษามีความเห็นว่า การดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านบริการ และด้านทรัพยากรสารสนเทศ ที่เหลืออีก 2 ด้าน เห็นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ : การดำเนินงานสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

¹ อาจารย์ คณະมนุชยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ABSTRACT

This research is aimed at studying the operations of the Office of Academic Resources and Information Technology of Rajabhat Mahasarakham University regarding the 8 aspects of higher education library standards. One sample group in this study consisted of 30 library instructors and librarians under the Office of Academic Resources and Information technology; and the other sample group consisted of 535 regular and weekend students of the academic year 2010 , studying at the bachelor's , master's , and doctoral degree levels and obtained through simple random sampling. The research tool used for collecting data was a questionnaire; and the statistics used in analyzing data were frequency, percentage, mean and standard deviation. The research revealed the following results:

The overall efficiency of the operations of the Office of Academic Resources and Information Technology of Rajabhat Maha Sarakham University regarding the 8 aspects of higher education library standards was found at the moderate level. When specific areas were studied, findings revealed the following: the library instructors and the librarians rated 5 aspects at the high level of efficiency organizational structure and management, library personnel, information technology resources, buildings and facilities, and services; while the other 3 aspects were found with moderate efficiency. However, in the students' views, the general efficiency of the operations of the Office of Academic Resources and Information Technology of Rajabhat Maha Sarakham University was moderate; and when specific areas were studied, only 2 aspects were rated at the high level of efficiency: services and information technology resources; while the operations in the other aspects were found with moderate efficiency.

Keywords : Operations of the Office of Academic Resources and Information Technology

บทนำ

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีกระแสและแนวโน้มที่หลักคือการผลิตบัณฑิตตามมาตรฐานและคุณวุฒิบัณฑิตตามศักยภาพและวัตถุประสงค์ของสถาบันนั้น ๆ นอกจากนี้แล้วสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องผลิตบัณฑิตให้ตรงกับ ปรัชญา ปณิธาน และพันธกิจของสถาบัน การผลิตการวิจัยสร้างองค์ความรู้ให้เป็นประโยชน์แก่สังคม และส่งเสริมวิชาการ การผลิตบัณฑิต ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ต้องมีองค์ประกอบ คือ อาจารย์ผู้สอนหลักสูตร การเรียนการสอน ความชัดเจนลึกล้าละเอียดลึกซึ้งของหลักสูตร ห้องสมุด และสารสนเทศในห้องสมุด ตัวนักศึกษาและการส่งเสริมผลงานทางวิชาการ การจัดการการบริหารของคณะและภาควิชา อุปกรณ์เสริมในการเรียนการสอน อาคารสถานที่ และทัศนียภาพบรรยากาศ และการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน ห้องสมุดและสารสนเทศในห้องสมุด (ทพวงมหาวิทยาลัย, 2544 : 258)

กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้โลกไร้พรมแดน และเกิดกระแสผลักดันต่างๆ ที่ทำให้ไทยต้องแข่งขันกับนานา ประเทศในด้านต่างๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพื่อให้สังคมไทยมีศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศได้ จำเป็นต้องมีการพัฒนาคนและคุณภาพของคน ให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ทั้งนี้เพราะคนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่ได้เน้น "คน" เป็นศูนย์กลางหรือจุดมุ่งหมายของการพัฒนา โดยมุ่งให้ทุกคนได้มีการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ เพราะเมื่อคนซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดในสังคมมีคุณภาพ จะทำให้ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติมีความเข้มแข็งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาการศึกษาจึงนับว่าได้เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ให้สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาท้องถิ่นสังกัดสำนักงานสภามหาวิทยาลัยราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการมีการจัดการให้การศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัย บริการวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมผลิต ครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู ให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่ง การที่มหาวิทยาลัยราชภัฏจะปฏิบัติภารกิจดังกล่าวสำเร็จบรรลุ ตามเป้าหมายได้จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆ หลายองค์ ประกอบ โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านแหล่งทรัพยากร การเรียนรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักศึกษา ให้มีคุณภาพ ซึ่งสำนักวิทยบริการฯ เป็นหนึ่งในแหล่งทรัพยากร สารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนการสอนและถือได้ว่าเป็นแหล่ง ทรัพยากรการเรียนรู้ที่สำคัญ จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคามและมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง จำเป็น จะต้องกำหนดแผนพัฒนาสำนักวิทยบริการฯ ให้เป็นหน่วย งานที่สามารถตอบสนองความต้องการสนับสนุนส่งเสริมให้ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สามารถปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่ได้วาง ไว้และบรรลุผลสำเร็จ และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของห้อง สมุด พ.ศ. 2549 โดยเฉพาะเกณฑ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ของทบวงมหาวิทยาลัย เพราะสำนักวิทยบริการฯ มีพันธกิจในการ ให้บริการสารสนเทศ โดยมีหน้าที่ในการผลิต จัดหา จัดการ และ ให้บริการสารสนเทศทุกรูปแบบ ที่สามารถให้บริการและสนอง ตอบการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้เพราะวิทยาการใหม่ๆ ได้เกิดขึ้นและพัฒนาอย่างรวดเร็ว การสร้างคนให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ให้ ทันกับความเปลี่ยนแปลงของวิทยาการต่างๆ ย่อมเป็นไปได้ยาก จำเป็นต้องอาศัยสำนักวิทยบริการฯ ที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีศักยภาพสูง มาใช้ในการจัดการทรัพยากรสารสนเทศและ การสื่อสารข้อมูล นอกเหนือจากการดำเนินงานในระบบเดิม ซึ่ง จะทำให้การบริการทรัพยากรสารสนเทศ เป็นไปได้ง่ายและมี ประสิทธิภาพ อีกทั้งยังตอบสนองนโยบายการประกันคุณภาพ บัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ โดยที่โลกปัจจุบันอยู่ในยุค โลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุคแห่งการทะลักทะล้นของข้อมูลข่าวสาร ความรู้ทุกสารทิศและหลากหลายรูปแบบ ทำให้เกิดผลกระทบ ต่อจัดการเรียนการสอนที่ครูหรือผู้ที่ให้ความรู้ จำเป็นต้องเปลี่ยน วิธี วิธีการเรียนการสอนใหม่ ผู้เรียนต้องรู้จักเลือกและแสวงหา

ข่าวสาร ความรู้และนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตและสังคมด้วยตนเองมากขึ้น เพื่อปรับตัวให้สามารถดำรง ชีวิตอยู่ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้ สำนักงาน สภามหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยราชภัฏได้ตระหนัก ถึงปัญหาของโลกยุคไร้พรมแดน จึงจำเป็นต้องพัฒนาสำนัก วิทยบริการฯ ให้มีศักยภาพในการให้บริการและสามารถตอบ สอนความต้องการในการที่จะเรียนรู้ กับความรู้ที่เปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วของสังคมในสภาพปัจจุบันสำนักวิทยบริการฯ จึง ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผลการดำเนินงานของสำนัก วิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของทบวง มหาวิทยาลัย ทั้ง 8 ด้าน ดังนี้ ด้านโครงสร้างและการบริหาร ด้าน งบประมาณและการเงิน ด้านบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์ ด้าน การบริการ ด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและ เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามตาม มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 จำนวน 8 ด้าน คือ

1. ด้านโครงสร้างและการบริหาร
2. ด้านงบประมาณและการเงิน
3. ด้านบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
4. ด้านทรัพยากรสารสนเทศ
5. ด้านอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์
6. ด้านการบริการ
7. ด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
8. ด้านการประเมินคุณภาพห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ศึกษาภายใต้ขอบเขตด้านประสิทธิภาพ ของการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม ในกรอบของเกณฑ์มาตรฐาน 8 ด้าน ตามมาตรฐาน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 คือ 1) ด้านโครงสร้าง และการบริหาร 2) ด้านงบประมาณและการเงิน 3) ด้านบุคลากร

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 4) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ 5) ด้านอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์ 6) ด้านการบริการ 7) ด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 8) ด้านการประเมินคุณภาพห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย ในเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยการนำกรอบของเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 ทั้ง 8 ด้าน มาสร้างเป็นแบบสอบถามและหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดแล้ว หลังจากนั้น นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มคนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเองและได้นำข้อมูลที่ได้อภิปรายโดยวิธีแจกแจงความถี่ หาร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประกอบด้วย 5 กลุ่ม คือ อาจารย์บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 35 คน นักศึกษา ภาควิชา กค.บ.ป. จำนวน 300 คน นักศึกษา ภาควิชา กค.บ.ป. จำนวน 100 คน นักศึกษาปริญญาโท จำนวน 50 คน และนักศึกษาปริญญาเอก จำนวน 50 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

2.1 อาจารย์บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเป็นทั้งกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.2 นักศึกษาภาควิชา กค.บ.ป. นักศึกษาปริญญาโท และนักศึกษาปริญญาเอก มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 535 คน ในปีการศึกษา 2553

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีรายละเอียดเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ วารสาร บทความ รายงาน การวิจัย วิทยานิพนธ์และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สร้างแบบสอบถามจากแนวทางที่ได้ศึกษามา 2 ชุด เพื่อสอบถามประชากรที่เป็นอาจารย์บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด นักศึกษา ภาควิชา กค.บ.ป. นักศึกษาปริญญาโทและนักศึกษาปริญญาเอก มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยจัดแบบสอบถามเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามกลุ่มของอาจารย์บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่ทำงานอยู่ใน สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตามมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 จำนวน 8 ด้าน คือ

1. ด้านโครงสร้างและการบริหาร
2. ด้านงบประมาณและการเงิน
3. ด้านบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
4. ด้านทรัพยากรสารสนเทศ
5. ด้านอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์
6. ด้านการบริการ
7. ด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบัน

อุดมศึกษา

8. ด้านการประเมินคุณภาพห้องสมุดสถาบัน

อุดมศึกษา

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษา ซึ่งมี นักศึกษาภาควิชา กค.บ.ป. นักศึกษาปริญญาโท และนักศึกษาปริญญาเอก มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตามมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 จำนวน 4 ด้าน คือ

1. ด้านทรัพยากรสารสนเทศ
2. ด้านอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์
3. ด้านการบริการ
4. ด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบัน

อุดมศึกษา

ลักษณะเนื้อหาของแบบสอบถาม ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ชุดที่ 1 ถามอาจารย์บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ประกอบด้วยคำถาม 3 ข้อ คือ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และชุดที่ 2 ถามนักศึกษา ประกอบด้วยคำถาม 4 ข้อ คือ เพศ ระยะเวลาในการศึกษา ประเภทของนักศึกษา ชั้นปี คณะที่กำลังศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการฯ แต่ละองค์ประกอบตามมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาโดยแบบสอบถาม ชุดที่ 1 ถามข้อมูลด้านที่เกี่ยวกับอาจารย์บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ซึ่งปฏิบัติงานโดยตรงทั้ง 8 ด้าน ส่วนคำถาม ชุดที่ 2 ถามข้อมูลเฉพาะด้านที่เกี่ยวกับนักศึกษาได้สัมผัสโดยตรง 4 ด้าน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการให้ระดับของผลแต่ละรายการในแบบสอบถามแบ่งออกเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับตามแบบลิเคอร์ท โดยแบ่งเป็นระดับแต่ละข้อ คือ

มีประสิทธิภาพมากที่สุด	ให้ระดับ 5
มีประสิทธิภาพมาก	ให้ระดับ 4
มีประสิทธิภาพปานกลาง	ให้ระดับ 3
มีประสิทธิภาพน้อย	ให้ระดับ 2
มีประสิทธิภาพน้อยที่สุด	ให้ระดับ 1

ขั้นที่ 2 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ซึ่งไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 50 คน

ขั้นที่ 3 ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา โดยวิธีสัมประสิทธิ์แบบแอลฟา โคเอฟฟิเชียน (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรม SPSS for Window

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามจนได้แบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพแล้วใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้อาจารย์บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดและนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่มาใช้บริการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดย

ผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวน 680 ชุด การรวบรวม ข้อมูล และได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ จากนั้นนำเสนอในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อและสรุปรวมในแต่ละด้าน 8 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างและการบริหาร ด้านงบประมาณและการเงิน ด้านบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์ ด้านการบริการ ด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบัน อุดมศึกษา และด้านการประเมินคุณภาพห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

อาจารย์บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มีความเห็นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก รวม 5 ด้าน ได้แก่ งบประมาณ และการเงิน ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์ ด้านการบริการ และด้านการประเมินคุณภาพห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ส่วนอีก 3 ด้าน เห็นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านโครงสร้างและการบริหาร ด้านบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

นักศึกษาปริญญาเอก มีความเห็นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากด้านเดียว ได้แก่ ด้านอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์ ส่วนอีก 3 ด้าน เห็นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านการบริการ และด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

นักศึกษาปริญญาโท มีความเห็นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์ ด้านการบริการ และด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ส่วนอีก 1 ด้าน เห็นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

นักศึกษาภาคปกติ มีความเห็นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์ และด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ส่วนอีก 2 ด้าน เห็นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านทรัพยากรสารสนเทศและการบริการ

นักศึกษาภาค กศ.บป. มีความเห็นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากด้านเดียว ได้แก่ ด้านอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์ ส่วนอีก 3 ด้าน เห็นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านการบริการและด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ด้านโครงสร้างและการบริหาร

การดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ เป็นหน่วยงานทางวิชาการเทียบเท่าคณะ กำหนดนโยบายการบริหารเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้อำนวยการขึ้นตรงต่อรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะวรรณ ประทุมรัตน์ (2543 : บทคัดย่อ) สอดคล้องกับมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2544 : 44) มาตรฐานของสมาคมห้องสมุดสหรัฐอเมริกา (ACRL) พบว่า มีสภาพในการดำเนินงานโดยรวมที่ระดับปานกลาง มีการดำเนินงานเป็นรายด้านอยู่ที่ระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีปัญหาในระดับปานกลางทุกด้าน ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดมีความต้องการในเรื่อง การเพิ่มงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน เพิ่มอัตรากำลังของบุคลากรจัดซื้ออุปกรณ์ทันสมัยมาดำเนินงาน จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในระบบยืม-คืนหนังสือ และจัดหาเครื่องมือช่วยคนที่เป็เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ดำเนินการ

2. ด้านงบประมาณและการเงิน

การดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านงบประมาณมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีการจัดสรรงบประมาณอย่างอิสระ มีการจัดเตรียมและบริหารงบประมาณยังไม่เพียงพอเพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านงบประมาณของ ACRL (ค.ศ. 2000) และผลการวิจัยของ สุรักษ์ สุทธิประภา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับการปฏิบัติงานด้านการวางแผนการศึกษาและงบประมาณของวิทยาลัยการอาชีพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของนักวางแผนย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน ซึ่งสามารถเรียงลำดับความสัมพันธ์จากสูงไปต่ำได้ดังนี้ (1) คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงาน (2) ด้านสังคมและมนุษยสัมพันธ์ (3) ด้านจิตใจ (4) ด้านความเป็นผู้นำและ (5) ด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานวางแผนการศึกษา และงบประมาณ ตามลำดับ

3. ด้านบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

การดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบุคลากรมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เนื่องจากคุณสมบัติของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน ระดับหัวหน้าฝ่ายบุคลากรทุกระดับของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ อัตราส่วนของบรรณรักษ์ต่อนักศึกษาและหนังสือมีความเหมาะสมอย่างยิ่งและมีการดูแลห้องสมุดได้อย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิทอง ศรีสะอาด (2544 : 192-212) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไปสู่เกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 พบว่า ด้านการบริการ พบว่าบรรลุเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 90 เช่น จัดให้มีการปฐมนิเทศนักศึกษา การให้คำปรึกษา มีบริการสืบค้นจากเครือข่ายภายในประเทศ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสอนการสืบค้นด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์

4. ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

การดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทรัพยากรมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามมีทรัพยากรสารสนเทศพื้นฐาน

ที่ครบถ้วน มีส่งเสริมหลักสูตรและกิจกรรมทางวิชาการอย่างต่อเนื่องมีการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรสารสนเทศมีเพียงพอต่อนักศึกษาผู้ใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผ่องพรรณ แยมแซไซ (2542 : 59-70) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้ห้องสมุด ที่มีต่อการให้บริการชุมชนของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยเลือก พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้สมัครเป็นสมาชิก สิ่งจูงใจที่มาใช้บริการคือหอสมุดมีหนังสือมาก สถานที่กว้างขวาง สะดวกสบาย ห้องสมุดเปิดบริการนอกเวลา มีเจ้าหน้าที่คอยช่วยคนหนังสือ ด้านวัตถุประสงค์ในการมาใช้บริการ ส่วนใหญ่เพื่อค้นคว้าประกอบการทำรายงานวิทยานิพนธ์ ด้านความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด พบว่า ไม่ทราบว่าการใช้ห้องสมุดมีบริการอะไรบ้าง ด้านวัน-เวลาที่เข้าใช้ห้องสมุด บุคคลภายนอกชอบและสะดวกในวันเสาร์อาทิตย์ จำนวนสูงสุดเข้าใช้แต่ละครั้งนาน 2 ชั่วโมงขึ้นไป

5. ด้านอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์

การดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อาคารสถานที่สามารถรองรับนักศึกษาและผู้ให้บริการได้อย่างเพียงพอ บรรยากาศในห้องได้ดำเนินการตามมาตรฐานห้องสมุด เช่น แสงสว่าง อุณหภูมิ โต๊ะเก้าอี้ ชั้นหนังสือ การระบายอากาศ และพื้นที่การทำงานของเจ้าหน้าที่เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริทอง ศรีสะอาด (2544 : 192) ได้ทำศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไปสู่เกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 พบว่า มาตรฐานในเชิงคุณภาพ ด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ พบว่าตั้งอยู่ในที่สะดวกสำหรับผู้มีสัดส่วนเป็นเอกเทศ สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 96.0

6. ด้านการบริการ

การดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริการมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสำนักวิทยบริการฯ มีการปฐมนิเทศนักศึกษา การสอนค้นคว้าและให้คำปรึกษาทางวิชาการจัดให้มีบริการยืม-คืน มีบริการสืบค้นผ่านเครือข่ายภายในประเทศ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีชั่วโมงบริการสม่ำเสมอและเหมาะสม บริการผู้เรียนนอกสถานที่ และส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน สอดคล้องกับความเห็นของ นันทา วิฑูรย์ศักดิ์ (2545 : 15) ที่ว่างานบริการ

เป็นงานที่มีความสำคัญ อย่างยิ่งต่อผู้ใช้ห้องสมุด อาจกล่าวได้ว่างานบริการของ ห้องสมุดเป็นหัวใจสำคัญ และถือเป็นงานที่จะสร้างความประทับใจให้กับผู้ใช้บริการเกิดทัศนคติที่ดีต่อห้องสมุดและผลการวิจัยของ สุริทอง ศรีสะอาด (2544 : Abstract) ที่พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่บรรลุเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริการเพราะงานบริการเป็นหัวใจของห้องสมุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปาริชาติ เสาร์ยวิเศษ (2541 : 26)

7. ด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

การดำเนินงานของสำนักวิทยบริการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านความร่วมมือมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการจัดทำฐานข้อมูลสหบรรณานุกรม เพื่อเชื่อมโยงรายการทางบรรณานุกรมของห้องสมุดต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เอื้อประโยชน์ต่อผู้ใช้และเจ้าหน้าที่ในการสืบค้นรายการทรัพยากรสารสนเทศจากหลายแห่งรวมกัน อันเป็นการเพิ่มคุณค่าทรัพยากรสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อัมพร บันศรี (2529 : Abstract) วิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลของความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย” พบว่า ทั้งผู้บริหารและบรรณารักษ์ ผู้ปฏิบัติการเห็นด้วยกับการมีความร่วมมือระหว่างห้องสมุด

8. ด้านการประเมินคุณภาพห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

การดำเนินงานของสำนักวิทยบริการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการประเมินคุณภาพ พบว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก สำนักวิทยบริการฯ ควรมีระบบการประเมินคุณภาพของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ความพึงพอใจในการใช้บริการของห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ของทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2544 ที่ว่าห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรมีระบบการประเมินคุณภาพของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเป็นเกณฑ์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการให้เป็นไปตามมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และ สอดคล้องกับนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของชาติ และมาตรฐานห้องสมุดของ ACRL ที่ว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์จะจัดและมีผลต่อความสำเร็จของผลลัพธ์ที่ได้รับไว้ในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของห้องสมุดจะทำให้สำเร็จเพียงใด มีผลต่อความสำเร็จของนักศึกษา และประสิทธิภาพ

ของค่าใช้จ่ายควรนำมาใช้ในการพิจารณาฟังก์ชันเทคโนโลยีให้มากขึ้น การประเมินผลลัพธ์ของห้องสมุด จำเป็นต้องประเมินทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพของข้อมูลในห้องสมุดสะสมไว้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อและสรุปรวมในแต่ละด้าน 8 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างและการบริหาร ด้านงบประมาณและการเงิน ด้านบุคลากร ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์ ด้านการบริการ ด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาและด้านการประเมินคุณภาพห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พบว่าการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการฯ ตามมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 จำนวน 8 ด้าน ครั้งนี้ ได้รับข้อมูล ที่ควรแก่การนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการฯ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นทันต่อวิวัฒนาการความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้ก้าวหน้าและทันสมัยอยู่ตลอดเวลา จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการฯ

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัย

จากผลงานวิจัย พบว่า มีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัยฯ จำแนก เป็น 2 ด้าน ดังนี้

1.1.1 ด้านโครงสร้างและการบริหาร

ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการเขาใช้ห้องสมุดให้มากขึ้น โดยการประชาสัมพันธ์ที่หน่วยงานในสถาบันและในสำนักวิทยบริการฯ ในทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง

1.1.2 ด้านบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้มีประสบการณ์ทางวิชาการ และวิชาชีพในแต่ละด้านอย่างเพียงพอ

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการฯ

ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการฯ ควรดำเนินการตามนโยบายของสถาบันโดยแยกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1.2.1 ด้านบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

1.2.2 ด้านการบริการ

1) ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพในการให้บริการในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ

2) จัดให้มีระเบียบกฎเกณฑ์ในการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศอย่างเท่าเทียมกันและรัดกุม

3) ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพในการ การสื่อสารกับผู้ใช้บริการ

1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์และบุคลากร

จากผลการวิจัย พบข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์และบุคลากรรวม 2 ด้าน ดังนี้

1.3.1 ด้านบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

1) บรรณารักษ์และบุคลากรต้องมีคุณสมบัติของผู้ให้บริการที่ดี

2) รู้จักวิธีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในงานห้องสมุด เช่น การแนะนำการใช้ห้องสมุด การสื่อสารและความร่วมมือกับห้องสมุดต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3.2 ด้านการบริการ

1) บรรณารักษ์และบุคลากรควรเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ

2) ควรให้ความสำคัญต่อผู้ใช้บริการและปฏิบัติตามเกณฑ์ที่สำนักวิทยบริการฯ กำหนดไว้โดยเคร่งครัด ในเรื่องลักษณะของผู้ให้บริการ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจากท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ วรกุล ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับหน่วยงานของท่าน พร้อมทั้งคำแนะนำ คุณทวี เดชพิมล คุณปาลิดา วิริยะพาณิชย์ ที่ช่วยให้คำแนะนำในเรื่องของการวิเคราะห์ข้อมูล และเก็บข้อมูลจนทำให้งานวิจัยสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2544). **ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- นนทา วิฑูฒิกัตติ. (2545). **การวางแผนกลยุทธ์ สำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏในทศวรรษหน้า (2544-2553).** วิทยานิพนธ์. ค.ด. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปาริชาติ เสารยะวิเศษ. (2541). **ความสำเร็จและความล้มเหลวในการค้นหาความวารสารภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในหอสมุดกลางสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.** ปริญญานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปิยะวรรณ ประทุมรัตน์. (2543). **สภาพปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ผ่องพรรณ แยมแซไซ. (2542). **การดำเนินงานบริการฐานข้อมูลออนไลน์ สำนักหอสมุด. เชียงใหม่ : สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**
- สุรักษ์ สุทธิประภา. (2542). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับการปฏิบัติงานด้านการวางแผนการศึกษาและงบประมาณ ของวิทยาลัยการอาชีพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- สุริทอง ศรีสะอาด. (2544). **แนวทางการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544.** มหาสารคาม : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัมพร บันศรี. (2529). **สัมฤทธิ์ผลของความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย.** กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ARCL. (2000). **Academic Library Trends and Statistics.** Center for Survey Research, University of Virginia

